

En jag har att jämföra, finnas ett par, som visa helt andra olikheter än dem olika ålder förorsakar. De äro något mera långsträckt; den delen af pannbenen som ligger mellan ögonhålen är smalare; alla tänderne, så väl ofvan som nedan äro betydligt större, men af den angifna formen. — Då man hårtill lägger den olika färg, af hvilken man träffar *fullvuxna* Hafs-Skålar; så synes man hafva orsak att förmoda, det de utgöra skilda Arter. De korta underrättelser som Herr Prof. Doct. Odmann lemnat p. a. st. sid. 83, 84. om *Gråskålen* och *Ståtskålen* tyckas kunna lämpas på dessa Arter. Äfven tyckes *Phoca leporina*, Lepech. Acta Petrop. 1777. P. I. p. 264. t. 8, 9. höra till detta Släkte; fastän Författaren ej anger mer än 4 framtänder i öfverkäken. — Mig synes Lepechins *Phoca leporina* vara identisk med Odmanns *Ståtskål* och skild från min *Gråa Hafs-Skål*.

III. Blås-Skålar, *Cystophora*, Nilss.)

På Island: *Blaudru-Selur*; *Blödru-Selr*.

Hufvudet mycket stort och bredt, med en stor, lös hud på pannan eller nosen, hvilken kan uppdrifvas i form af en blåsa.

Tänderne: fyra kägelformiga, spetsiga och i spetsen inböjda *framtänder ofvan*, af hvilka de yttre äro mycket större än de medlersta, och två (eller fyra) *) mycket mindre *nedan*. *Hörntänderne* större, kägelformiga, vid roten mycket tjocka, i spetsen böjda. *Kindtänderne* fem öfver allt, små, korta och skildt sittande, odelade, nästan afhuggne, men i ändan till en ägg liksom hopknipne.

*) Fabricius har funnit fyra; se Faun. Grönl. p. 7. och Naturhist. Selsk. Skriv. 1. 2. p. 127. — I intetdera af de

Skallen: Dess omkrets, sedd ofvan, bildar en bred oval med mycket utböjda kindbågar. Nosen är kort och nästan jembred.

60. Nordiska Blås-Skålen. (*Cystophora borealis*, *nibi*).

Artm. *Huden på pannan är uppdrifven till en stor, med en långsgående kant försedd blåsa, hvilken kan skjutas ned öfver ögonen. Färgen hos de äldre svart med grå fläckar; hos de yngre är ryggen grå; buken vit. Längd 7-8 fot.*

Synonymi:

Phoca cristata, Gmel. Syst. I. 1. p. 64. n. 8. — *Phoca leonina*, Fabr. Fn. Grönl. p. 7. — *Klapmydsen*, Fabr. Naturh. Selsk. Skriv. I. 2. p. 120. tab. 12. f. 2. (Skallen). — Egade Grönl. p. 46. med en liten figur på tab. 7. till pag. 62. — *Seehund mit einer Haube*, Ellis Huds. tab. 7. Sv. *Klappmytsa* *). Norr. i Nordland. *Klakkekal*; i Finnmark. *Kikkub*. Lapp. *Avjor*, Gunner. *Oaaido* Leem.

Ann. 1. Af denna Art hafva vi ännu ingen god figur.

Ann. 2. Man har förblandat denna Art med Ansons *Sea-Lion* (*Phoca Leonina* Gmel.) och Mollinas *Phoca Elephantina*; men de äro både till utseende, storlek och vistelseort allt för mycket skilda, för att kunna förenas. *Phoca Leonina* är 20-25 fot lång, har ett slags rynkad snabel, som ligger fram öfver nosen hos Hannen, och som han uppblåser då han blir ond. Denna Art finnes i södra trakterne af *Stilla hafvet* vid Eldslandet, nya Zeland, Chili o. s. v.

två Cranier, som jag har till hands, finnas flera än två, och det finnes icke heller hvarken spår efter, eller rum till flera.

*) Betyder egentl. *Slaghufva*, *Kaschett* och brukas äfven af Svenska Sjömän som varit med på Skålfångst i norra Oceanen.

Beskrifning:

Klappmytsen är en bland de större Skäl-arter som förekomma vid Skandinavien. Hufvudet är mycket stort, rundt, nästan lika så bredt som långt, och nosen bred. Morrhåren äro talrika, grå, något platttryckta och trubbiga. På den fullvuxne Hannen är huden i pannan uppdrifven, och kan efter behag uppblåsas till ett slags Hjelm med kölformig rygg. Denna hjelm börjar på öfversta delen af pannan och räcker ned till ögonen (Egede p. a. st.). — Hos Honorna och de yngre Hannarne finnes blott ett svagt spår deraf i den nämde kölen. Halsen är kort och tjock. Kroppen lång, nästan kågelformig, undersättsig. Frambenen temligen långa, med krumböjda, inunder rännlade, hvita klor. Bakbenen större längre och bredare.

Färgen: hos de fullvuxna äro hufvud, ben och svans helt svarta; den öfriga kroppen är svart eller mörkbrun med vitgrå fläckar. Likväl är ryggen mörkast. De yngre äro i första året blågrå å ryggen och hvita under buken. Fabric.

SKALLEN är 10 tum lång. Bredden öfver kindbågarna $7\frac{1}{2}$ tum - - öfver process. mastoideus 6 tum. Från dent. incisivi till orbita $3\frac{5}{8}$ tum - - till kåkvinkeln $5\frac{1}{4}$ tum.

Hjernskåls-regionen, sedd ofvan ifrån, är rundad, men bredare än lång. Den delen af pannan som ligger mellan tinnig-groparna är ofvan trind, tjock, jembred, eller (hos äldre) baktill hopknipen. Nosen kort, nästan jembred och framtill aftrubbad (ej tvår). Främre näsöppningen temligen stor, baktill bred och uppstigande, framtill afsmalvande och nästan horisontelt liggande, slutas med en smal ränna. Mellankåk-benens uppstigande

del (som hos alla de föregående af denna ordning omgifver främre näsöppningen och omfattar näsbenen upp till) slutas vid sidan af näsöppningen, der denna är bredast, och räcker icke upp till näsbenen. Kindbågarna äro cirkelrundt utstående, framtill något framåttupande. Kindbenet här upptill en skarp kant. Öblåsan är stor, nästan fyrkantig, med en tillsats baktill och en stor nedplattad del utvändigt. Dess hals är utdragen och tillspetsad. Gombenen bilda baktill två runda inskärningar, och stöta genom crista nasalis genast till vomer. Underkåkens uppstigande gren har utvändigt inge betydlig grop. Kindtänderna fem öfver allt, åtskilda, korta ofvauför roten hopknipna med kronan tjockare men kort, på sidorna strimmig och hopknipen till en naggad ägg. Man kunde jemföra dem med Marsvinets.

Vistelseort, Fångst m. m.

Denna Skäl-art uppehåller sig i norra polarhavet. Han vistas merendels långt ute i öppna Sjön, och besöker kusterna endast om våren och i början af Sommarn. Vid Skandinavien har han förmodligen högst sällan eller aldrig visat sig nedom polcirkeln: men vid Finnmarkens kuster måste han icke vara sällsynt, emedan han har ett eget namn, både hos der boende Norrmån och Lappar. (De förra kalla honom *Kiknüb* de sednare *Avjar*). — Till Nordlandens kuster deremot kommer han mycket sällan, och har derföre genom sitt besynnerliga utseende gifvit anledning till spök historier och fabler om *Klakkehallen*, *Hafstramben* o. d. *) Denna

*) På *Trånen* (en Ö belägen under polcirkeln utanför Helgelands kuster i Norrige) hade Fiskarena en mängd historier att berätta om *Klakkehallen*. De beskrefvo honom under skapnaden af en stor, luden, svart Man, med fingrarna hopvuxna till

Skäl-art tycker mycket om att ligga på isen. Isynnerhet är drif-isen dess käraste hvilställe. — Det är isynnerhet denna Skäl-art som de Engelska och Holländska *Robbenslagare* fånga, och med hvars späck de stundom lasta sina Fartyg, då Hvalfangsten misslyckas. På fält af Drif-is uppstiger Klappmytsen stundom till tusende. Matroserna ro då dit, bakom något isberg, stiga upp, och närma sig sakta med stora jernbeslagna påkar. På en gång rusa de alla, med skri och larm, upp ibland Skälarna, samt mördas utan möda och utan motstånd; ty Klappmytsen blir så bestört, att han ej kan undfly och ej försvara sig. Det påstås att tårar rinna honom af ögonen *) och snor af näsan. Med ögonen fästade på sin mördare, afbidar hon orörlig sitt öde.

Dess *Parning* och tiden då Honan föder sina ungar, är ännu icke bekant. Dess *Föda* är fisk, isynnerhet de större fiskslagen.

Anm. Af flera ställen hos våra gamla Nordiska Författare, synes det mycket troligt, att i det norra Skandinavien haf finnes ett Djur som kommer nära Gmelins *Phoca jubata*. Beskrifningen på *Havmanden* och *Havfruen* hos Leem, p. 333, och på *Raudkembangur* i Spec. regale, tyckes tillhöra en sådan Skäl-art. För åfrigt äro benäm-

fenor och med en toppmössa eller kaschett på hufvudet. Denna figur sades visa sig högst sällan för dem; men de försäkrade att han stundom, under stark storm, blifvit kastad på den klippiga kusten af deras Ö, och der omkommit.

*) Denna besynnerlighet att falla tårar då han i hast blir förskräckt, har väl också hos Nordlänningen kunnat väcka föreställning om en gråtande Meniska.

ningarne: *Marmännill*, *Havmand*, *Raudkembangur* m. fl. ännu icke tillräckligt bestämde.

I Bohusländska skärgården omtala Fiskarne ett Hafsdjur, som de kalla *Bråmdyr*, hvilket troligen hör till denna Familj; men till hvilken Art det bör föras, är ännu ej bekant.

ANDRA FAMILJEN.

WALROSSAR. (TRICHECHUS, LINN.)

Hafva två långa Betar och (två eller) fyra framtänder i öfverkäken; men framtänderne i underkäken utvecklas icke.

Walross-Slägtet. (Trichechus).

Hufvudet slätt (utan yttre öron), något nedplattadt aflångt, med mycket bred nos, som vid båda sidor af näsan framstår kullrig och bevuxen med långa, tjocka morrhår.

Kroppen och extremiteterne äro som hos Skälarne i allmänhet.

Tänderne: (alla ursprungligt kägelformiga, men, utom betarne, afnötas de genom tuggningen och blifva med åren snedt afstympade). *Framtänderne* ofvan fyra, af hvilka de två medlersta äro små och fallas (hos de flesta) tidigt; de två ytterste, lika kindtänderne; *nedan* ursprungligt fyra, hvilka likväl aldrig utvecklas; (det finnas blott spår till dem hos unga Djur). *Hörntänderne* ofvan myc-